

1. Uvod

U savremenoj psihološkoj i andragoškoj literaturi ima dosta neslaganja u vezi sa definisanjem pojma odraslosti¹. Odraslost je najuže povezana sa zrelošću. Pod pojmom zrelosti Sulejman Hrnjica podrazumeva STEPEN POSTIGNUTE RAVNOTEŽE IZMEĐU IDENTITETA I INTEGRITETA LIČNOSTI.² No pojam **zrelosti** je višedimenzijski pa valja odrediti koja je vrsta zrelosti s gledišta obrazovanja najvažnija za određivanje odraslosti. Pod pojmom zrelosti Sulejman Hrnjica podrazumeva U nerazvijenim zajednicama odraslost se poistovećuje s **biološkom zrelošću** jer život u njima nije toliko složen a da se za nju ne bi moglo osposobiti do kraja procesa biološkog sazrevanja. U razvijenim društvima odraslost pojedinca je određena, osim biološkom, još **psihološkom zrelošću** i **socijalnom zrelošću** jer su raznovrsnije i zahtevnije odgovornosti koje odrasla osoba preuzima. Stoga je očita neprimerenost hronološke dobi kao kriterijuma odraslosti.

Prema kriterijumu **psihološke zrelosti**, odrasla je ona osoba koja je dosegla vrhunac svojih intelektualnih sposobnosti i koja je toliko socijalizovana da može društveno prihvatljivo očitovati i zadovoljavati svoje potrebe, racionalno rešavati frustrirajuće situacije i uspešno uspostavljati odnose međuzavisnosti s užom i širom zajednicom.

U određivanju odraslosti sa stajališta obrazovanja odraslih uglavnom se primenjuje kriterijum **socijalne zrelosti** koja se očituje u sposobnosti preuzimanja uloga karakterističnih za odrasle osobe, a neprimerenih detinjstvu i mladosti. Radna uloga, uloga bračnog partnera, uloga roditelja i građanina su tipične uloge odraslih, dok su uloga učenika i studenta glavne uloge mladih. Preuzimanjem navedenih uloga odraslih potvrđuje se socijalna zrelost pojedinca, tj. njegova pripravnost i sposobnost za preuzimanje odgovornosti za vlastitu egzistenciju te za egzistenciju svoje dece, a u slučaju potrebe i za egzistenciju svojih ostarelih roditelja. Kriterijum socijalnih uloga najčešće podrazumeva ispunjavanje uslova biološke zrelosti i punoletstva, ali ih i nadilazi, pa je moguće da postoje biološki i psihološki odrasle osobe koje, društveno gledano, nisu zrele pa zato ni odrasle u punom značenju te reči.

---

¹ Kulić-Despotović (Uvod u andragogiju str 68).

² Hrnjica, S., Zrelost ličnosti, Zavod za udžbenike Beograd. Str 54.

Zbog višedimenzionalnosti fenomena odraslosti, razlikovanje mladih od odraslih može biti otežano. Mlad čovek od 16 godina, koji je napustio obrazovanje i zaposlio se, prema kriterijumu socijalnih uloga odrasla je osoba, a prema drugim kriterijumima to nije. Redovini student od 23 godine nije socijalno odrasla osoba, ali biološki i psihološki jeste. Kao što smo već spomenuli, **socijalna zrelost je najvažniji kriterijum odraslosti u obrazovanju odraslih** jer socijalne uloge, svojstvene odrasloj osobi, uslovljavaju obrazovne potrebe i uslove obrazovanja gde se njihove potrebe zadovoljavaju. Zato će četrdesetogodišnjak, koji se vratio obrazovanju radi završavanja fakulteta kao redovini student, biti smatran odraslom osobom zbog socijalnih odgovornosti koje je preuzeo (ekonomska samostalnost, eventualni brak, roditeljstvo, odgovornost građanina). Zbog toga su njegovo predznanje, motivacija i životne okolnosti u kojima uči drugačiji od onih u mladim studenata. Više uticajnih autora ukazuju na podsticajan uticaj Maslova (1982) i Rodžersa na pojačavanju interesa andragoga za proučavanje međuzavisnosti obrazovanja odraslih i individualnog razvoja i samorazvoja Savicevic napominje da je humanistička filozofija i psihologija "više stavljala naglasak na učenje nego na obrazovanje. To je imalo uticaja, posebno na obrazovanje odraslih", odnosno na još jedan broj značajnih teoretičara u oblasti andragogije, naročito Tofa i Mekenzija.

2. Mogućnosti i granice učenja odraslog čoveka

Aktivnost i opšti intelektualni nivo, koji je donekle u vezi s formalnim obrazovanjem, značajno se odražavaju na razvoj, odnosno opadanje intelektualnih sposobnosti u doba zrelosti i starosti.

Brži i veći pad, s porastom životne dobi, neprimećuje se u »brzini« nego u »snazi« intelektualnog funkcionisanja. Međutim, *prosečne* krivulje mentalnog razvoja, od kojih je u poslednje vreme najpoznatija Wechslerova, zapravo su *artefakti*, jer u značajnoj meri skrivaju izuzetno velike razlike i među pojedincima i među različitim sposobnostima istog pojedinca.³

---

³ Alibabić, Š., Andrić, V., Matijević, M., Pastuović, N. Pongrac, S., Špan, M. (1985). Andragogija. Zagreb: Školska knjiga. Str.133-135.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com